

Κουκλοθέατρο και Εκπαίδευση

Κάποιες πρώτες πληροφορίες

ΠΜΣ Διδακτική του θεάτρου
Α. Παρούση

- Τι είναι το κουκλοθέατρο και γιατί κάποιος επιλέγει αυτήν κι όχι μια άλλη τέχνη για να εκφραστεί;
- Πώς ένα «μικρό κουρέλι υφάσματος» έφτιαξε μια ιστορία χιλιετιών, γοήτευσε, μιμήθηκε και περιγέλασε με δεκάδες, εκατοντάδες τρόπους, και σήμερα εξακολουθεί να είναι ένα νεαρό κουρέλι που αναζητάει καινούργιους δρόμους;
- Πώς το κουκλοθέατρο, αναπαράσταση, κάποτε, των θεικών κόσμων, μετεξελίχθηκε σε παραμύθι στα χέρια των παιδιών;
- Και πώς, με τι όφελος και με τι κόστος, αυτοί που ασχολούνται με τα παιδιά –δάσκαλοι, παιδαγωγοί- το χρησιμοποίησαν στην εκπαίδευση;
- Για όλα αυτά δεν υπάρχει μόνο μία απάντηση ο κάθε ένας από μας προσπαθεί με το δικό του τρόπο και τις δικές του απαντήσεις να το μεταφέρει στο χώρο του, να το διδάξει ή να εκφραστεί με αυτό, με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

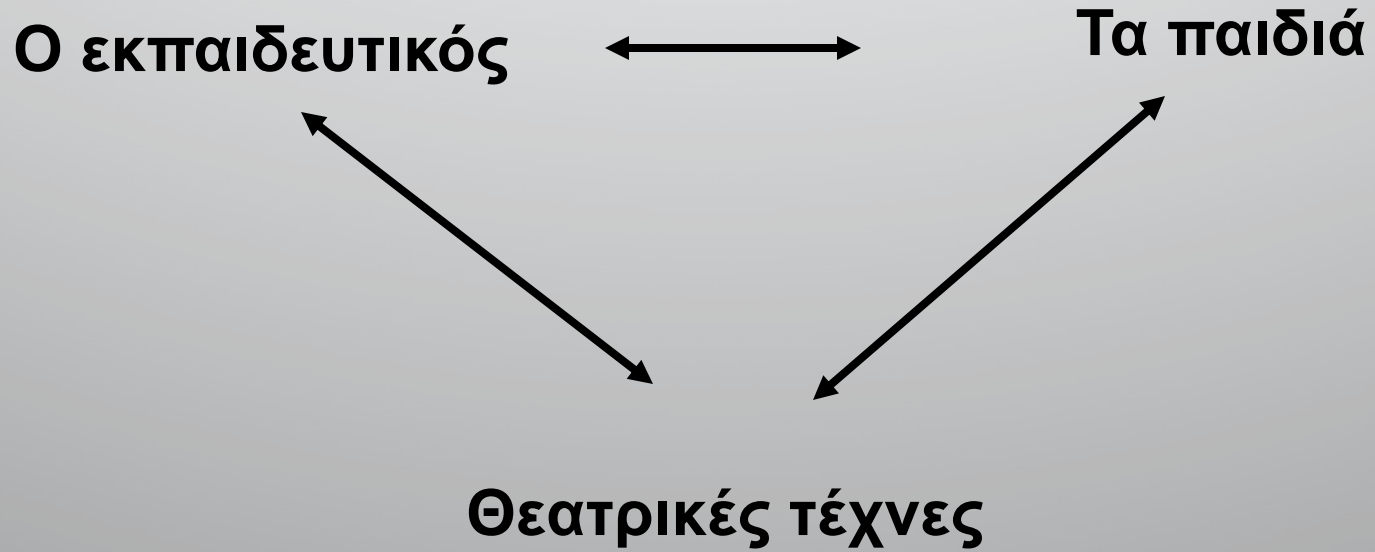

Διεθνές Φεστιβάλ μαριονέτας
Charleville- Mézière 1996

κουκλοθέατρο

- Πόσοι έχετε δει παράσταση κουκλοθέατρου;
- Ο καραγκιόζης είναι κουκλοθέατρο;
- Πως θα περιγράφατε σε κάποιον τι είναι το κουκλοθέατρο;
- Τι περιμένεις να μάθεις στο μάθημα εισαγωγή στο κουκλοθέατρο;

Το πλαίσιο

Το πλαίσιο αυτών των μαθημάτων αφορά ασφαλώς την παιδαγωγική σχέση εκπαιδευτικού παιδιού στην ιδιαίτερη εκδοχή της, εκείνη που διαμεσολαβείται από τις θεατρικές τέχνες.

Αυτό φέρνει μέσα στο «παιχνίδι» τις ίδιες τις θεατρικές τέχνες (στη συγκεκριμένη περίπτωση αυτές του κουκλοθέατρου ..).

Η επιλογή του «**κουκλοθέατρου**» ως διδακτικού εργαλείου βασίζεται στις ιδιαιτερότητες αυτής της θεατρικής έκφρασης

- Κουκλοθέατρο είναι πολλές τέχνες μαζί
- Στη θεατρική κούκλα/φιγούρα/αντικείμενο
- Ποικιλία των τεχνικών /παραδοσιακών και σύγχρονων

Η επιλογή του «**κουκλοθέατρου**» ως διδακτικού εργαλείου βασίζεται στις ιδιαιτερότητες αυτής της θεατρικής έκφρασης δηλαδή

Το Κουκλοθέατρο είναι πολλές τέχνες μαζί. (Εικαστικά κατασκευή της κούκλα, μουσική, σενάριο διασκευή ή συγγραφή/ κίνηση χορό, θέατρο υποκριτική)

Στη θεατρική κούκλα/φιγούρα/αντικείμενο.

Η θεατρική κούκλα γίνεται ένα άλλο **εγώ του χειριστή της**, επιτρέποντάς του να πει ή να κάνει όλα εκείνα που διάφορες αναστολές ή φόβοι του απαγορεύουν να πει και να κάνει στην πραγματική ζωή.

Πολύ περισσότερο από ένα ρόλο που υποδύεται το παιδί-ηθοποιός, η κούκλα επιτρέπει την παρουσίαση σκέψεων και συναισθημάτων που αλλιώς θα έμεναν άδηλα. Και αυτό γιατί λειτουργεί απ' τη μια ως καθρέφτης του χειριστή της, κι απ' την άλλη ως παραβάν που τον κρύβει από το κοινό.

Διαθέτει μια ποικιλία τεχνικών /παραδοσιακών και σύγχρονων.

Παραδοσιακή τεχνική είναι η φιγούρα του Καραγκιόζη, η γαντόκουκλα του Φασουλή, Πιο σύγχρονες τεχνικές είναι το θέατρο των αντικειμένων, (Αυτά θα τα μελετήσουμε

Παιδαγωγική σχέση μέσα από τις θεατρικές τέχνες

Σκοπός:

**όχι μόνο η αισθητική παιδεία αλλά μια
παιδαγωγική σχέση με αισθητική!**

**όχι μόνο η καλλιτεχνική παιδεία αλλά μια
παιδαγωγική σχέση με καλλιτεχνικές αξιώσεις!**

Είσαστε, μελλοντικοί εκπαιδευτικοί; Αν ναι το κουκλοθέατρο δεν είναι αυτοσκοπός, είναι ένα μάθημα σίγουρα σημαντικό για τη δουλειά σας, αλλά όπως και όλα τα υπόλοιπα.

Προσπαθήστε να ξεχωρίσετε και να ξεχάσετε τις προκαταλήψεις και τα στερεότυπα που μεγαλώσατε μαζί με αυτά, για την τέχνη του κουκλοθέατρου,

(ποια; «Οι κουκλίτσες είναι μόνο για τα παιδιά» και πολλά ακόμα. Δείτε το κουκλοθέατρο ως τέχνη.

Δεν θα γίνετε με ένα εξαμηνιαίο μάθημα «κουκλοπαίκτες». Θα μάθετε όμως να ξεχωρίζετε το πρόχειρο, το αδούλευτο, το διδακτικίστικο, από το ποιητικό το ονειρικό, το αισθησιακό. Θα προσπαθήσουμε να βρούμε μια παιδαγωγική σχέση με την αισθητική

Η προσπάθεια στο σχεδιασμό των μαθημάτων είναι ο ενεργός σας ρόλος «στοχευμένος» στην εκπαιδευτική χρήση του κουκλοθέατρου (δηλαδή: αφενός τη μάθηση μέσω της τέχνης του κουκλοθέατρου και αφετέρου τη μάθηση της ίδιας της τέχνης του κουκλοθέατρου).

Θα αντιμετωπίσουμε το κουκλοθέατρο με τη ματιά της **τέχνης** και όχι του **εργαλείου**.

Δηλαδή μιλάμε για την **αισθητική του.....**

Το πρώτο σκέλος η μάθηση μέσω της τέχνης του κουκλοθέατρου είναι το κομμάτι που συνήθως παρερμηνεύεται και είναι αυτό που οδηγεί σε απλοϊκά σενάρια, ή και σε «τσιτάτα».

Η ισορροπία έρχεται στη πράξη στην κατασκευή μια μικρής σπουδής με κούκλες, με τη μάθηση της ίδιας της τέχνης του κουκλοθέατρου. Μια μάθηση χωρίς τέλος

Παιδιά και κουκλοθέατρο

- Κούκλα της τάξης (για μικρές ηλικίες)
- Υλικό στο χώρο – Ελεύθερη εξερεύνηση
- Κατασκευές κούκλας- αυτοσχεδιασμοί
- Παράσταση που προετοιμάζει ο εκπαιδευτικός, ή παράσταση των παιδιών
- Παράσταση από επαγγελματία – Ενεργός θεατής

Στο χώρο της τάξης το κουκλοθέατρο μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε πολλές και διαφορετικές δραστηριότητες

Εσείς, θα πρέπει να μπορείτε να αντιμετωπίσετε τις βασικές ανάγκες της δουλειάς στην εκπαίδευση.

Κυρίως ...οι δραστηριότητες των παιδιών που σχετίζονται με το κουκλοθέατρο να έχουν καλλιτεχνική διάσταση.

Εκπαιδευτικός και κουκλοθέατρο

- Δομή

Η πραγματοποίηση μιας ιδέας

Η σύνταξη του σεναρίου

Η κατασκευή των ηρώων

Η οργάνωση του χώρου

Η εμπύχωση ...

- Τεχνικές

Κουκλοθέατρο...

Θέατρο σκιών..

Μαύρο θέατρο

Θέατρο αντικειμένων ...

- Έκθεση στο κοινό – ανάδραση

Στόχος μας είναι μετά από μια συνοπτική εξερεύνηση στο κουκλοθέατρο και την ιστορία του, να δουλέψουμε πάνω σε μία τεχνική. Από την τεχνική, να περάσουμε στην κουκλοθεατρική πράξη, ανακαλύπτοντας στη πορεία τις δυνατότητές της αλλά και τρόπους μεταφοράς της στην τάξη.

Ως προς τη τέχνη του κουκλοθέατρου θεωρώ αυτονόητο ότι τα μαθήματα ενός εξαμήνου δίνουν ερέθισμα και μύηση...

Ακολουθείται μια πορεία η οποία περιλαμβάνει όλη τη διαδικασία που οδηγεί από την αρχική ιδέα στην τελική παραγωγή.

Τα χέρια μου οι πρώτες μας κούκλες

τα χέρια μου, οι πρώτες μου κούκλες

Όχι γιατί είναι πιο εύκολο. Καμία τεχνική δεν είναι εύκολη.
Αντίθετα όσο πιο αφαιρετική, τόσο πιο δύσκολη.

Γιατί τότε;; Το σώμα τα χέρια μας είναι πιο κοντά μας,
Το χέρι μας είναι αυτό που θα ζωντανέψει μια σειρά
από διαφορετικές κατασκευές κούκλας

Τι παρατηρούμε στα παραδείγματα

Αν η ιδέα του σεναρίου είναι καλή,
αν η κίνηση πείθει,
αν ο ήχος (λόγος ή μουσική) έρχονται σε αρμονία
με το εικαστικό (design) της παράστασης μας

Τότε χαιρόμαστε να βλέπουμε τη παράσταση
Τότε η παράσταση έχει αισθητική

Αξιολόγηση

Αξιολόγηση

Το ουσιαστικό μέρος της αξιολόγησης πραγματοποιείται κατά τη διάρκεια της δουλειάς, και σε κάθε βήμα της. Κάθε μάθημα έχει κι ένα βήμα πράξης

Αυτό το μέρος της αξιολόγησης είναι διαμορφωτικό (παρεμβαίνει κάθε στιγμή και «προστατεύει» τους εκπαιδευόμενους από όσα καλό θα ήταν να αποφύγουν).

Η επιτυχία ή η αποτυχία φαίνεται στο αποτέλεσμα – στην έκθεση στο κοινό. Στο τρίτο μάτι

Το δεύτερο και εξίσου ουσιαστικό μέρος της αξιολόγησης γίνεται μετά την τελική παράδοση της δουλειάς μπορεί να είναι μια παράσταση. Ή ατομικές ασκήσεις, ή...

Τι δεν πήγε καλά και γιατί, μια κουβέντα αυτοκριτικής και αυτοαξιολόγησης

Είναι αυτό που στηρίζεται στο σύνολο των δεδομένων (και αυτών της διαμορφωτικής αξιολόγησης) και θα πάει ένα βήμα παραπέρα τόσο τους συμμετέχοντες όσο και τον διδάσκοντα.

A person wearing a black zip-up hoodie is sitting and holding a small, white, human-like figure that is completely encased in clear bubble wrap. The person is looking down at the figure with a focused expression. The background shows a workshop or studio environment with a wooden shelf, a red fire alarm pull station, and some posters on the wall.

ΚΑΛΗ ΑΡΧΗ !!

Στην εκπαίδευση ο κανόνας λέει ότι οι εκπαιδευόμενοι μαθαίνουν πράγματα που κάποιοι άλλοι τα έχουν βρει πριν απ' αυτούς, τα ξέρουν και τα κάνουν καλύτερα... Ότι και αν μάθουν, ότι κι αν παράγουν, φαντάζει σαν μέτρια αντιγραφή...

Ίσως ένα πλεονέκτημα αυτών των μαθημάτων, των μαθημάτων που στηρίζονται στην τέχνη, είναι ότι οι φοιτήτριες στο τέλος παράγουν κάτι που είναι, φαίνεται αλλά και αναγνωρίζεται ως δικό τους.

Όποια και αν είναι η ποιότητα των σπουδών υπάρχει πάντα στον ορίζοντα η προσδοκία ενός χειροκροτήματος που μετατρέπεται την παρακολούθηση των μαθημάτων σε δημιουργία, την έκθεση στο κοινό σε αξέχαστη εμπειρία και την αξιολόγησή του σε μαθητεία.